

Driedelige Chimaera met één muzikale ziel

16-1-2025

Annemiek de Bruin, klarinet
Irene Kok, cello
Laurens de Man, piano

429ste concert Stichting Kamermuziek Deventer

Deventer Schouwburg, 14 januari 2025

Muziek van Mahler, Von Zemlinsky en Brahms

Recensie: Maarten Mestrom (tot 2016 recensent van De Stentor/Deventer Dagblad)

DEVENTER – De Chimaera is een mythologisch wezen opgebouwd uit verschillende dieren, doorgaans met de kop van een leeuw, het lichaam van een geit en de staart van een slang. We zullen maar in het midden laten wie wat is in het Chimaera Trio dat dinsdagavond in de Deventer Schouwburg het jaar 2025 muzikaal opende, maar ondanks de wat verwarrende genetica zette dit ‘driedelige fabeldier’ een uitstekend concert neer met muziek van Brahms, Mahler en Von Zemlinsky. Muziek uit het Wenen van de negentiende eeuw, de Belle Époque, de bloeitijd van de Habsburgse Dubbelmonarchie. Muziek uit een heel ander Europa.

De jonge orkestmusici Annemiek de Bruin en Irene Kok, en organist/pianist en conservatoriumdocent Laurens de Man, richtten in 2012 hun Chimaera Trio op om het beroemde Trio van Brahms opus 114 voor klarinet, cello en piano te spelen. Zeker niet het enige, wel het standaardwerk voor deze bezetting. Daarna volgde het overige repertoire. Maar daar bleef het niet bij. Pianist Laurens de Man heeft het inmiddels tot zijn missie gemaakt om ‘alles dat los en vast zit’ te arrangeren voor Chimaera-bezetting. Dat is niet altijd een goed idee maar vaak wel. Bij muziek van Mahler bijvoorbeeld blijkt het heel goed te werken. Het is een leuke luisterervaring om de thema’s uit *Lieder eines fahrenden Gesellen*, tot de essentie teruggebracht, in kleine bezetting te horen. En de combinatie cello, klarinet en piano blijkt dan heel geschikt: de brutale volkse (soms Joodse) melodietjes op de klarinet; de Mahleriaans larmoyante lijnen op cello en de piano als het harmonische bindmiddel; de Mahlerbewerkingen vormden een originele en

zinnvolle aanvulling op het kamermuziekrepertoire. Von Zemlinsky’s Trio opus 3 is oorspronkelijk voor de ‘Chimaera-bezetting’. Het is een knappe, groots opgezette compositie, hoogromantisch en boordevol ideeën. Wat het verschil is tussen een knappe, technisch hoogstaande compositie en een echt meesterwerk, was goed te horen toen na de pauze het Trio voor klarinet, cello en piano opus 114 van Brahms op de lessenaar kwam. De achtergrond is bekend: de oude Brahms had de ganzenveer/vulpen al aan de wilgen gehangen toen hij kennismakte met de klarinettist Richard Mühlfeld. Diens lyrische speelwijze (volgens tijdgenoten met veel vibrato) inspireerde de ‘gepensioneerde’ meester tot het scheppen van een aantal van zijn mooiste kamermuziekstukken, waaronder dit Trio.

Techniek en compositorische vaardigheden zijn ondergeschikt aan de wonderlijke, herfstige, ‘gouden’ lyriek in deze muziek. En echt uitstekend gespeeld door de jonge musici. Klarinettiste Annemiek de Bruin sprong eruit met haar fraaie Franse toon, zuiverheid en egaliteit, maar ook grote stabiliteit en speelgemak. Van celliste Irene de Kok denk je soms: je mag in het geheel iets meer tegenspel geven, maar de manier waarop ze dan het eerste thema van Brahms inzette was weer zo subliem, dat die gedachten vervliegen. Laurens de Man is een no-nonsens pianist aan wie je misschien soms een beetje kunt horen dat hij ook organist is (als je het weet), maar die zijn rol als pianist, arrangeur en presentator absoluut met verve pakt. Met elkaar een geslaagde Chimaera dus.

De selectie van bekende en onbekende Hongaarse dansen van Brahms tot slot werkte goed. De toegift, het walsje in A nr. 15 van Brahms, klonk vervolgens als een wel erg brave afsluiting.

Het volgende concert in de serie Kamermuziek Deventer vindt plaats op dinsdag 4 februari 2025:

Saskia Giorgini, piano

Programma: Schubert, Liszt, L. Boulanger, Enescu en Debussy